

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

18. An quando licitum est causa magnæ necessitatis celebrare extra
Ecclesiam, sit adeundus Episcopus pro licentia? Et an possit Episcopus in
casu necessitatis prædictam licentiam concedere ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

Ergo Episcopus dare potest hanc facultatem extra Tuam Diocesim. Ita Syluester, *Missae*, 1. q. 5. disto 3. Probat etiam ex cap. *Missarum de consecrat. dist. 1.* ubi conceditur celebrari, ubi Episcopus permiserit. Sed non est recedendum à sententia negatiua. Et ratio est, quia in cap. *Quoniam de privilegiis*, lib. 6. Bonifacius VIII. concedit Episcopis priuilegium, ut Altare possint habere, viaticum in eo celebrare, ac facere celebrari vbi-
cunque. Sed si hanc facultatem possent ipsi sacerdotibus sibi subditis concedere extra Diocesim, illam haberent de iure communi. Ergo frustra concederetur ipsis Episcopis prædictum priuilegium. Nec obstant adducta in contrarium; nam respondeo, potuisse Episcopos olim de iure communi concedere Sacerdotibus sibi subditis facultatem vbiq̃ celebrandi extra necessitatem; sed solum intra, non verò extra propriam Diocesim; iuxta cap. *Missarum, de consecrat. dist. 1.* nunc verò post Concilium Tridentinum, solum in casu necessitatis, semper tamen talis licentia est concedenda intra Diocesim; nam extra non extenditur eius iurisdicctio. Nec valet consequentia: Possunt Sacerdotes in necessitate vbiq̃ celebrare sine licentia Episcopi; ergo idem etiam possunt sine necessitate cum licentia Episcopi; nam primum, est priuilegium Summi Pontificis, in cap. *Concedimus de cons. dist. 1.* quod non potest concedere Episcopus sine necessitate, nec extra propriam Diocesim. Vide Suar. in 3. part. t. 3. disp. 81. sect. 3. Valquez disp. 133. c. 1. n. 2. Fagundez præcept. 1. lib. 3. c. 13. num. 7. & alios.

RESOL. XIX.

An non obstante Concilio Tridentino possint Episcopi concedere licentiam, ut quis Oratorium priuatum habeat?

Et quid hodie dicendum est? Ex part. 9. tractat. 1. Refol. 42.

§. 1. Negatiuam sententiam docuit Nauar. lib. 1. tit. de cons. cons. 1. quest. 37. n. 76. & cons. 16. de privilegiis. Azorius par. 1. lib. 10. cap. 16. quest. 3. Bonacina de Sacramentis, disp. 4. quest. ult. punct. 9. n. 10. & alij.

2. Sed altera sententia affirmat: nam Concilium Tridentinum sess. 22. post c. 9. in Decretis, sic ascribit: Præcipit sancta Synodus Episcopis, ne patiantur priuatis in domibus, atque omnino extra Ecclesiam, & ad diuinum tantum cultum dedicata Oratoria ab eisdem Ordinariis designanda, & visitanda, sanctum hoc Sacrificium à secularibus aut Regularibus quibuscumque peragi, non obstantibus priuilegiis, aut exemptionibus quibuscumq̃. Ex verbis huius Decreti duo colliguntur. Primum, restrictam esse potestatem Episcoporum, ne possint concedere facultatem celebrandi in quocumque honesto loco extra Ecclesiam, sicut prius poterant. Secundò, in Oratorio domus priuata ad diuinum cultum tantum deputato, quòd non sit in profano vsu conuertendū, licere Episcopo dare facultatem celebrandi, dummodò prius designetur, & visitationi eiusdem subiaceat; atque sic declarauit Sacra Congregatio in hunc textum: & idem docent Gutierrez lib. 1. canonicarum q. cap. 30. n. 28. Zerola in praxi Episcopali, p. 1. vers. *Missæ concl. 1.* Stephanus Quaranta verb. *Missæ Sotus in 4. dist. in 1. q. 2. art. 2.* Suarez de Sac. disp. 21. sect. 3. vers. *Secundò, obseruandum.* Agidius Coninch de Sac. q. 83. art. 2. dub. 1. n. 25. Stephanus Fagundez de quinque Ecclesiæ præcept. par. 1. lib. 1. c. 13. n. 9. 10. & 11. Layman, Theol. mor. lib. 1. tract. 5. cap. 5. n. 4. Ioan. de la Cruz de statu Religionis, lib. 2. cap. 5. dub. 7. Barbosa de offic. Epis. alleg. 23. n. 7. p. 2. & ita hanc sententiam præter Doctores citatos, tenet doctissimus, &

amicissimus Francisc. Zypæus in iure Pontificio, lib. 3. tit. de celebrat. *Missæ*, n. 8. vbi sic ait: Decretum Synodus, ut locorum Ordinarij non patiantur priuatis in domibus, atque omnino extra Ecclesiam, & ad diuinum tantum cultum dedicata Oratoria ab eisdem Ordinariis designanda, & visitanda, Sanctum Sacrificium à secularibus, aut Regularibus quibuscumque peragi, ac nisi qui inter sint, decenter composito corporis habitu declarauerint, se mente etiam, ac deuoto cordis affectu, non solum corpore adesse. Hic locus Conc. Trident. voluit abusus tantum tollere, qui procul dubio olim nimis magnus fuit, & contra què pulchrè insurgit practica Diaz, cap. 39. quem iam olim persequutus est Iustinus in *Auth. Vt nullus fabricet Oratorij domos*, cap. 1. 2. 3. vbi sic addit eas domos, in quibus diuinum officium factum est absque Episcopi præuia licentia, & loci destinatione, cum Crucis designatione. Denique permittit in Oratorijs, ad diuinum tamen cultum tantum dedicatis, Missam fieri. Itaque si Ordinario videbitur, et si Oratoria sita sint in ædibus priuatis, ad diuinum tamen cultum tantum destinantur, ab eo dedicari, ac sacrarum poterunt, sacrumque ibi peragi. Controuersum tamen est, & refert Azorius in *inst. mor. lib. 10. c. 6.* alijque diuersas Cong. Cardinal. interpretationes, an per hunc locum adempta sit Ordinariis facultas concedendi, ut Missæ celebrarentur in Oratorijs priuatis, non consecratis, et si decenter constructis, ordinatisq̃; Certè salua Sedi Apostolicæ celsura locus hic tantum est ad abusus extriandos eorum, qui id sua autoritate præsumunt, quos ne patiantur, monetur Episcopi; sed ea verba, non patiantur, si adrigorem examinentur, non inferunt, ut permittere non possint, vel derogatione autoritatis Episcopis competentis, ne id queant, vbi iusta ex causa id permittendum censuerint; quæ patimur, aut pati volumus, ab alijs proficiantur; quæ permittimus, à nobis. Accedit, quod Conciliaribus Constitutionibus in primitiua Ecclesiæ latè, obscuro verbo derogatum esse existimari non solet; ac sexta Synodus, & Tributensis, ut refert Azor. vbi supra, q. 3. in infantia Ecclesiæ hanc auctoritatem Episcopis concessit; nec facile Episcopi in Concilio existentes restringunt facultates suas, sed augent, ut in Conc. Trid. tam quoad superiores quam inferiores, quamplurima liquet. Sed si Episcopi potestate sua abuterentur, reuocari & soli Sedi Apostolicæ referuari hanc auctoritatem posse, nemo dubitat. Ita Zypæus, cui adde Præpositum in 3. part. q. 81. art. 3. dub. 1. num. 147. Tannerum tom. 4. disp. 5. quest. 10. dub. 2. num. 27. Lessium in 3. p. q. 83. art. 1. num. 78. Vigetis in 3. part. quest. 83. dub. 15. num. 67. Hieronymum Garcias in *suam. Theol. mor. tract. 3. diff. 8. punct. 2. num. 3.* Valquez disp. 233. cap. 1. num. 3. Suarez disp. 81. sect. 3. Fagundez præc. 1. lib. 3. cap. 12. à num. 9. Palaum tom. 4. disp. vnica. punct. 8. n. 6. & alios.

3. Nota tamen, quòd hæc opinio procedit in terminis Conc. Trident. nam hodie hæc facultas Episcopis sublata est, & Sanctæ Sedi Apostolicæ referuata, ut constat ex literis Card. Lancelloti ad Episcopos, datis nomine Pauli V. 10. Martij, 1615. quarum plures grauissimi Authores meminere, ut Ricc. in praxi fori Ecclesiæ, dec. 538. Francisc. Scor. lib. 2. c. 13. de Sac. *Missæ*, Molfesius in *Suum. tr. 3. c. 17. n. 70.* Fagund. d. c. 13. n. 1. Naldus verb. *Missæ*, n. 30. Gauant. comm. in rub. *Missæ*, p. 1. tit. 20. lit. M. Homob. de exam. Ecclesiæ, sicut, q. 14. tr. 8. cap. 1. par. 2. vbi dicit, sic fuisse à Sacra Congreg. sæpè rescriptum Archiepiscopo Bononiensi, & vbiq̃ referuari mandasse. Et ita etiam, præter DD. citatos, obseruat Caspensis in *curf. Theol. tom. 2. tract. 23. dub. 3. sec. 3. n. 66.* Villalobos in *Suum. tom. 1. tract. 8. diff. 13. n. 2.* Filiucius tom. 1. tract. 5. c. 4. num. 116. Garcias, vbi supra, num. 14. & Trullench. in *Bull. Cruciate*, lib. 1. b. 3. dub. 5. num. 5. qui licet asserat post dictum Decretum Pauli